

službe djani, sedaj baje dobila službe nazaj. — V Budimpešti se poslanci sedaj prepirajo, kaj bi cesarju in kralju odgovorili na prestolni govor; večina bo sprejela gotovo Jokay-jevo zmerno adreso, medjimurski poslanec Urvary pa drži s poslancem Helftyjem, ki hoče ogerske dežele od naših celó odtrgati, colniško linijo na meji potegniti in vzajemno armado ali vojsko na dvoje razklati. Čudno je tudi to, da rumunski poslanci in hrvatski z vladino stranko vlečejo, srbski pa vsem nasprotujejo, ter zahtevajo, naj Avstrija popusti Bosno in Hercegovino. Nezloga med temi narodi jači magjarsko silo.

Vnanje države. Severno Nemčijo in Angleško je te dni silni vihar nadlegoval; morje je grozno vkipelo in nižje ulice v mestih Bremen, Hamburg poplavilo, mnogo ljudi je vtonilo. Bismark se je vendarle pogovarjal s francoskim politikarjem Gambetto, o tem ni več dvomiti, pa tudi na Ruskem je ta mož bil bržej ko ne. — Ruski car se je preselil v Gačino, grad na južnej strani od Petrograda. Namerava baje obiskati Kijev in potem priti v Levov, da se snide z našim cesarjem. — Turški sultan je Francozom in Angležem zobe pokazal, ko so oni svoje ladije oklopnice poslali v Egipt; sultan je namreč tje uže naprej napotil dva svoja višja oficirja, ki imata nalog, egiptovskega vicekralja odstaviti, če bi se ne hotel braniti zoper Angleže in Francoze. — Italijani še vedno lovijo po zaveznikih; pravijo, da si njihov kralj Umberto vendarle resno prizadeva, z našim in nemškim cesarjem sniti se in zvezati. — Francosko sedanje ministerstvo odstopi v mesec dneh in potem zasede najbrž Gambetta s svojimi pristaši ministerske stole. V Afriki je general Sabatier 800 Arabov pobil in druge v pobeg zapodil. — Ubogi in od Angležev hudo zatirani Irci napravili so politično društvo, imenovano: deželjska — liga (zaveza), ter so skušali po postavni poti pomagati si; toda angleška vlada neče nič zdatnega za Iree storiti, ter je začela narodne voditelje zapirati. Ugrabljen in zaprt je toraj Parnell, Dillon, Kelly, Brien, Sekston, Kvin, kar je narod strahovito razburilo, v večih mestih prišlo je uže do krvi prelivanja; vlada odpošilja naglo vojakov v razdraženo Irsko.

Za poduk in kratek čas.

Kula Ali paše Čengić-a.

I. Čas, kateri vse prinese, pripeljal je tudi toli zaželeno priliko, da zamorem dragomilim čitateljem „Slov. Gosp.“ iz svojega bogatega dnevnega zapisnika zopet nekoliko črtic o svojem potovanju po Bosni, Hercegovini, Dalmaciji in Istriji podati in ponuditi. Res! od prevažnega 1878. leta do danes napisalo se je mnogo dobrega in resničnega o Bosni in Hercegovini po raznih časnikih in znanstvenih knjigah, pa morebiti ne bodem razžalil res-

nice, ako denem, da sem med nabranim vršajem našel več smetnega plevela kakor zdravega zrnja in to ne le v nemških tim več tudi v slovanskih in slovanskih spisih. Dotičnih pogreškov naravnost pobijati mi ni dovolj niti časa niti prostora, pa mimogredé hočem tu in tam laž s stola zapoditi ter resnico na-nj posaditi. Sicer pa živo in željno želim, da bi se prijazni bralci nad temi črticami tako kratkočasili, kakor se pisatelj ni dolgočasil, ogledovaje in občudovaje krasne kraje, ljube ljudi, zanimive navade in mične šege.

Našemu zdravniškemu oddelku šte. 15 bila sta v Sarajevu dva lazareta s 760 boleniki v skrb in vodstvo izročena. V prvem na prav prijetnem kraju pri vходу v mesto stoječem, ležali so samo ranjenci. Ko sem dne 26. avgusta 1878 l. prvokrat med nje prišel in sprevidel jih nezuanu, nepopisljivo revščino, zbolelo me je globoko v srci in duši, ker jim ni bilo pomagati. Ležali so križema po hodnikih in sobah, po dvoriščih in kletih, nekteri na umazanih turških posteljah, drugi na goli slami ali oprhlem senu, tretji na trdih, grčastih deskah, ogrnjeni v svoje še krvave plajšče. Tu se je zvijal v groznih bolečinah lovec, kateremu je svinčenka predrla rebra, prsi in še desno roko; tam je milo zdihoval pešak Franc Karlovega polka, ker ni znal, kamo bi se obrnil, da počiva mirno in lahko, ker so ga rane skelele na desnej roki, v levem bedru in na vratu. Poleg njega je ihtel kanonir — živa podoba strašnih dušnih muk in telesnih bolečin — zdravniki so mu jemali ravno kar levo nogo, da mu rešijo vsaj življenje. In tam v poslednjem sobi, pred ktere vhodom je moral vsakdo, ki je bil vanjo prinesen, popustiti svojo edino tolažbo — sladko npanje — tukaj so se krečevito bojevali junaki bledega obraza in hladnorosnega čela z onim neprijateljem, ki se ne dá več premagati. Teh prežalostnih prizorov, ki so se tu vršili, zabil ne bodem vse svoje žive dni; vtisnili so se mi tako globoko in neizbrisljivo v dušo, kakor vdolbi kipar spominski napis v marmornato ploščo. — Druga bolenišnica se je nahajala v poslopji nekdanje turške vojaške akademije. Posamezne sobe so bile prav prostorne in z lepo pisanimi malarijami preoblečene. V kate- terej so se zbirali in šolali mladi turški vojaki, bila je napravljena za zidom, na okrog divanhana ali sedeži za učence, na sredi pa je stal stol za učitelja. Po kotih so bile razmetane raznovrstne turške in francoske knjige, iz katerih se je nabirala turška mladež vojniških znanosti in umetnosti. Čudil in še prav močno sem se čudil in so se čudili moji tovariši, ko najdemo med temi učnimi pripomočki Cambrai-skega škofa Fenelona preimenitno, klasično delo: „Les aventures de Telemaque, dogodbe Telemakove“, katere mnogo- krat natisnene in na vse kulturne jezike preložene knjige slava bode trajala, dokler bode jezika, v katerem je pisana. Naj brž je to francosko Odi-sejo čital kteri turških zdravnikov, ki so vsi ra-

zumeli francoski in tudi govorili, se vê, ker so se v Parizu šolali. Proti nam so se prav vljudno in dostojno obnašali. V omenjeni edno nadstropje visokej liši, po katere sobanah so še nedavno doneli veseli glasovi mladih muhamedanov, odmeval je sedaj jok in stok okolo 400 sirot, ki so si na dolgem in težavnem potu našli hudih boleznih kakor griže, legra, vnetja pljuč, mrzlice in drugih ednakih nadlog. Odprl še nisem bil dobro dur prve velike sobe, ko mi že vdari sem iz kota na uha pojemajoč glas: Jezus! prijatelj dragi! kako pa ti semkaj zaideš? in nasproti mi podaja koščeno roko dolgoletni blagi sošolec Jože Lever, katerega je na maršu zgrabila in skoro do kosti osušila grozovita trešljika, tako, da nikoli ni več prav okreval. Učiteljval je pozneje na meščanski šoli v Celji, in letos ga je zavratna bolezen položila v hladno gomilo. Ostal bode vsem prijateljem v naj blažjem spominu. Have pia anima! — V katero koli sobo sem stopil, vrgel me je skoro okuženi sopuh ritanski nazaj, posesno, ko sem obiskal one, katere je trpinčila vročinska bolezen ali tifus. Večje zmešnjave še menda ni bilo med boleniki v Jeruzalemu pri vodnjaku Betesdi v trenutku, ko je angel vodo zmezil in jej podelil moč, da ozdravi prvega, ki se nje dotakne. V petih dneh izročili smo jih 22 bosanskej zemlji na katoliškem pokopališču, ki leži zunaj mesta na desnem obrežju Miljačke tik pravoslavne ali grško-iztočnega. Dva belca nekega muhamedanskega meščana vozila sta jih po 4, 5 ali še več ob enem skozi dolgi tabor na kraj začasnega miru. Premnogi si je srčno želel, ne sicer ozdraviti, ampak le doma umreti in v domačej zemlji počivati; pa je čakal in čakal a ne dočakal, da se mu izpolnijo sladke nade. Veseli se pa naj v nebeskej domovini!

(Dalje prih.)

Smešničar 42. Služabnik je grajščakov koš rakov z listom vred v mesto nesel. Med potom pa se vsede, koš v stran položi in sladko zaspi. Med tem se mu pa vsi raki iz koša potepejo. V velikem strahu donese on list brez rakov h grajščaku. Ta ga prebere, ter se nad služabnikom znosi, rekoč: „Tu v listu stojijo pa raki! kaj je to?“ „Hvala Bogu,“ reče zdaj služabnik, „da ste jih le našli; ko sem malo pospel, so mi iz koša ušli.“ Slavomil.

Razne stvari.

(*Soitli cesar*) so za pogorelce v Canjkovi na Ogerskem darovali 300 fl.

(*General Szapary*) znan iz vojske v Bosni je nevarno zbolel; ne more ležati ne stati, vedno v postelji naslonjen sedi.

(*Kot učitelji*) nastavljeni so Fr. Pirkmajer v Lembahu, Jož. Huber v Kapeli, S. Ornik v Radgoni, Leopoldina Mayer v Ptuji, v pokoj stopijo: J. Doležal, J. Gaulhofer, Fr. Vojaček in J. Treuensfeld.

(*Zvezde repatice*) se letos izredno pogosto prikazivajo, zvezdogledci so sedaj uže šesto zagledali.

(*Hudo pretepel*) je blapec H. Babič iz Pobrežja pod Mariborom pijanega Jur. Zelenka iz Dupleka in baje v Dravo vrgel. Blizu Ptuja so Zelenka izvlekli mrtvega.

(*Lovec 19. bataljona*) 22 letni J. Jazbec bil je v Sopronu od nekega vrtnarja po naključbi vstreljen.

(*Osepnice*) razsajajo pri sv. Miklavži na Ptujskem polji.

(*Pri sv. Juriji pod tabrom*) sta se dva posestnika s kamenjem zadevala in fantiču V. Južni oko izbila, ker je tepež gledal.

(*Razdražena sova*) je pri Lipnici viničarju, ki je gnezdo razdiral, desno oko izkrampuola.

(*K ptujskemu glavarstvu*) pride koncipist J. Supančič plem. Haberkorn, plem. Neupauer gre v Louč.

(*V Porečah na Koroškem*) je se v nekej rudi kamenje zasulo in enemu delavcu glavo do čista razdrobilo drugemu pa desno nogo, prvi je mrtev, drugi pa v bolnišnici Celovskej!

(*Snega*) je mnogo zapalo po planinah globoko v doline; vreme je se pa na bolje obrnol; pričakujejo dovolj jasnih in toplih dnij, da bodo delo v vinskih goricah in na njivah opravili.

(*Stare desetake*) sprejemajo še samo le trgovci, kateri jih na Dunaj pošiljajo.

(*Iz Medjimurja*) nam piše kralj. ugar. honved, kako lažnjivi pogorelci na Štajersko hodijo slame, denarjev itd. beračit. Vsak, kdor res sme iti na takšno beračenje, mora imeti seboj dovoljenja prvič od srenje, drugič od notaroša in tretjič od stolnega sodništva.

(*V loterijo*) na Dunaji je nedavno nekdo v Pragi stavil številke 3, 31, 53 ter zadel pravo terno. Ker je vplačal 6 fl. potegol je blizu 30.000 fl.

(*Vojniški „pürgarji“*) imajo sedaj svoj „Deutscher-Schulverein“.

(*V Dravo skočila*) je 30letna, oženjena Liza Strasser v Muti in utonila, zapustivši 4 otroke.

(*Strahovito djanje*) zgodilo je se na Ogerskem v Paloti: mož je koso poslonil k drevesu, kder je žena blizu položila dete, kosa se prevrže in prereže detetu vrat, mož to zagledavši se razsrdi, prebodne ženo z nožem, a ko jo vidi mrtvo, se obesi na drevesu.

(*Za reguliranje Mure*) je Radgonski okrajni zastop dovolil iz okrajne blagajnice 30000 fl.

(*Iz Razborja*) se nam piše, kako so v Hotljah na Koroškem v Pliberškem okraju letos 2 človeka ubili; prvega dne 20. avgusta t. l. namreč 32letnega Vrbana Kokolca iz Razborja, in drugega dne 9. oktobra t. l. namreč Antona Kaližnika iz Črne. Matevžev Janez v Hotljah ga je pri nekem voglu počakal in potem z drvom po glavi mahnil, da se je mrtev na tla zvrnol.